

OBVEŠČEVALEC

LETO IV

LITIJ, 1963

ŠT. 6—7

Analiza proizvodnje in poslovanja za devetmesečno obdobje leta 1963

S tem poročilom želimo prikazati osnovne količinske pokazatelje proizvodnih Delovnih skupnosti.

Proizvodnja

Proizvodne delovne skupnosti so dosegle naslednje rezultate:

Delovna skupnost predilnice je povečala proizvodnjo, vendar prikazano povečanje rezultira iz novih kapacitet. V odnosu na predhodna obdobja in plan pa so zabeleženi naslednji rezultati:

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Enojna preja in fl. stenj v kg:				
Efektivna				
izvršeno	2 679 687	2 821 555	2 923 313	103,6
planirano	2 808 895	2 895 271	1 892 336	99,9
indeks	95,4	97,4	101,0	

Porast proizvodnje za 3,6 % gre deloma na račun pospešene proizvodnje flajerskega stenja, saj smo letos proizvedli 64 ton, lansko leto pa 34 ton. Iz tega sledi, da smo proizvedli enojne preje samo za 2,6 % več kot lansko leto.

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Enojna preja v kg:				
Efektivna				
izvršeno	2 640 386	2 786 936	2 858 666	102,6
plan	2 769 594	2 860 652	2 844 336	99,4
indeks	95,3	97,4	100,5	—
Baza				
izvršeno	2 807 771	3 003 194	3 053 864	101,6
planirano	2 807 829	2 891 875	2 882 218	99,7
indeks	100,0	103,8	105,9	—

Da porast proizvodnje rezultira iz večjih vretenskih kapacitet, nam dokazujejo naslednji podatki:

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Ø št. instal. vreten	27 496	28 385	31 334	110,4
instal. vr/h	180 153 792	185 978 520	205 300 368	110,4
efekt. vr/h	136 556 574	144 693 937	160 353 110	110,8
izkoristek kapacitet	75,8	77,8	78,1	100,4

Vretenske kapacitete smo povečali za 10 PS ali 3676 vreten v lanskem letu meseca junija tako, da so bile letos koriščene celih devet mesecev, medtem ko so bile v lanskem letu koriščene samo tri mesece. Poleg tega smo letos povečali vretenske kapacitete še za nadaljnjih 12 PS ali 3944 vreten, ki so bile dane postopoma v pogon v razdobju od 6. junija do 10. septembra.

Ako sedaj primerjamo porast vretenskih kapacitet za 10,8 % s porastom proizvodnje enojne preje v efektivni za 2,6 %, pridemo do zaključka, da smo v proizvodnji nazadovali. Kot prvo nas to navede na misli, če ni posledica takega razmerja višja Ø Nm, vendar kažejo naslednji podatki, da tak zaključek ni pravilen:

— proizvodnja v bazi se je povečala za 1,6 %

— Ø Nm pa se je celo znižala za 1,03 številke.

Analiza produkcije na efektivno vretensko uro nas navede na prave vzroke.

Produkcija na efektivno vretensko uro je bila:

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
v bazi	20,56	20,75	19,04	91,7
v efektivni	19,33	19,26	17,82	92,5
Ø Nm	34,60	35,41	34,38	97,0

Boljši pregled je, ako primerjamo dinamiko proizvodnje v tonah in Ø Nm z istim obdobjem lanskega leta.

Proizvodnja in Ø Nm

Mesec	po mesecih				kumulativno			
	I-IX/62		I-IX/63		I-IX/62		I-IX/63	
	ton	Ø Nm	ton	Ø Nm	ton	Ø Nm	ton	Ø Nm
I	300	34,82	306	35,57	300	34,82	306	35,57
II	275	35,33	281	35,00	576	35,06	587	35,30
III	300	36,77	352	33,89	877	35,65	940	34,76
IV	291	36,43	318	35,68	1168	35,84	1259	34,99
V	305	38,65	302	34,07	1474	36,42	1561	34,81
VI	310	36,98	326	33,06	1784	36,52	1887	34,51
VII	312	33,96	304	33,51	2096	36,14	2191	34,37
VIII	358	33,63	348	34,13	2454	35,77	2540	34,34
IX	332	32,70	318	34,71	2786	35,41	2858	34,38

Analiza proizvodnje in poslovanja

za devetmesečno obdobje leta 1963

Naslednji važni pokazatelj pa je dinamika efektivnih vretenskih ur in produkcija na efektivno vretensko uro v primerjavi z lanskoletnim obdobjem:

Mesec	Efektivne vret. ure		Bazna produkcija na efekt. vrh		Efekt. produkcija na efekt. vrh	
	I-IX/62		I-IX/63		I-IX/62 I-IX/63 I-IX/62 I-IX/63	
	I-IX/62	I-IX/63	I-IX/62	I-IX/63	I-IX/62	I-IX/63
I	14 899 716	16 674 303	21,88	20,32	20,16	18,36
II	14 286 492	15 919 858	21,28	19,34	19,30	17,67
III	16 610 338	18 420 891	20,78	20,09	18,11	19,13
IV	15 719 452	18 794 687	21,03	18,86	18,52	16,96
V	15 980 318	16 589 678	21,15	19,35	19,11	18,22
VI	16 870 800	17 048 568	20,55	19,43	18,38	19,13
VII	16 431 736	18 132 999	19,79	17,41	18,99	16,76
VIII	17 472 162	20 213 652	20,20	18,37	20,51	17,24
IX	16 422 923	18 558 474	20,34	18,46	20,21	17,15

Iz tabele je razvidno, da gramska produkcija v bazi zelo zaostaja za dosežki lanskega leta ter iz meseca v mesec pada. Najslabše rezultate smo dosegli v mesecu juliju, v katerem se je znižala produkcija na efektivno vretensko uro na 17,41 g.

Pregled produkcije na efektivno vretensko uro za par let nazaj, kaže da je bila mnogo višja od letošnjih dosežkov.

Leto	Bazna produkcija na efekt. vrh	Efektivna produkcija na efekt. vrh	φ Nm
1960	20,98	19,95	33,94
1961	20,81	19,73	34,34
1962	20,76	19,51	34,89
I-IX/63	19,04	17,82	34,38

Iz vsega navedenega gradiva lahko zaključimo, da je proizvodnja manjša zaradi padca produkcije na efektivno vretensko uro. Vzrokov za tako stanje pa je več:

Glavni vzrok je izredno slaba surovina, ki je povzročala zaradi pretrgov velike motnje v proizvodnji. Hitrosti strojev so pri določenih številkah morale biti znižane za 20% in več. Poleg tega pa je desortirana surovina povzročala številne menjave.

Drugi važni činitelj, ki se tudi odraža na proizvodnji, je kvaliteta. Kupci zaradi večje ponudbe na tržišču zahtevajo kvalitetno prejo, ki pa jo pri taki surovini težko dosegamo. Doseči zaželeno kvaliteto je imelo za posledico določene ukrepe v proizvodnji kot je znižanje brzin, ureditev formatov, delna preureditev predilnega načrta ter poostrena kontrola na vseh fazah dela.

Kako je nastal izmeček, kažejo naslednji podatki:

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Preja:				
na regularnih kopsih	2 598 500	2 751 839	2 358 471	100,2
na deformir. kopsih	41 886	35 097	100 195	285,5
izmeček v %	1,61	1,27	3,63	285,8

Pripomniti pa je treba, da se v preteklosti marsikaj ne bi tretiralo za izmeček, kar se danes zaradi zahtevane kvalitete smatra.

Poleg navedenih vzrokov pa moramo upoštevati, da nove kapacitete niso delale s polno zmogljivostjo zaradi utečenosti strojev in nepriučene delovne sile.

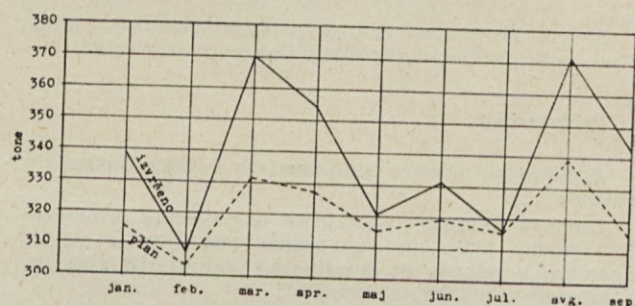
Produktivnost

Proizvodni dosežki se odražajo vsekakor tudi na produktivnosti tako, da se je ta povečala samo za 1,8, medtem ko se je v lanskem letu za 7%.

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
izvrš. delovne ure	677 810	661 640	672 844	101,7
proizv. v 100 ef/h	395,3	426,4	434,4	101,8
DUK (za 100 kg) ef/h	25,29	23,44	23,01	98,2

Podatki izkazujejo glede na doseženo proizvodnjo in efektivne ure računski prikaz porasta produktivnosti. Ako pa bi merili produktivnost skozi fizično obremenitev dela, bi prišli do zaključka, da je porast mnogo višji kot ga prikazuje indeks, saj so bili delavci zaradi slabe surovine izredno obremenjeni, kar pa se računsko ne da prikazati.

IZPOLNJEVANJE BAZNEGA PLANA PREDILNICE V 9 MESECIH 1963

Delovna skupnost sukalnice

je zabeležila zadovoljlive proizvodne uspehe, kar potrjuje pravilnost investicijskih naložb. Pričakujemo, da bo rekonstrukcija in razširitev sukalnice prišla do izraza v polni meri šele v IV. kvartalu.

V devetmesečnem obdobju je zabeležila sukalnica naslednje rezultate:

Obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Proizvodnja sukane in previte preje v kg:				
izvršeno v efektivni	254 142	264 075	470 468	178,1
planirano v efekt.	198 750	257 778	394 372	153,0

Struktura proizvodnje v efektivni je naslednja:

enojna preja v predenih	2 256	2 927	129,7
enojna preja na križ. navit.	1 301	18 665	—
sukane preje	260 520	448 876	172,3
sukane preje v predenih	4 093	—	—
sukane preje na križ. navit.	203 108	80 542	39,7

Struktura proizvodnje nam pokaže, da smo proizvedli in prodali največ sukane preje na Wc, k čemer je pripomogla rekonstrukcija sukalnih strojev. Poleg tega je tudi močno porastla produkcija na efektivno vretensko uro, saj se proizvaja za 26,5% več, kot v istem obdobju lanskega leta.

Važnejši tehnični podatki so naslednji:

	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Proizvodnja sukane preje:			
efektiva baza	260 518	448 877	172,3
instalirane vreten. ure	15 410 304	18 699 408	132,6
efektivne vreten. ure	10 355 744	14 092 750	136,0
izkoristek kapacitet v %	67,2	75,3	—
Produkcija na ef/vrh baza	26,27	33,81	128,7
efektiva	25,16	31,84	126,5
φ Nm	34,39	34,91	—

Proizvodni uspehi se odražajo tudi v poslovanju. Sukana preja se lahko proda, poleg tega pa se z večjo proizvodnjo ustvarja tudi večji dohodek. V lanskem letu je bila cenjena vrednost del v sukalnici 45 847 477 dinarjev, letos pa znašajo v devetmesečnem obdobju 74 402 643 dinarjev, kar je za 62,2% več.

Produktivnost

Vzporedno z naraščanjem proizvodnje smo dosegli velik napredek tudi v pogledu produktivnosti, kar kažejo naslednji podatki:

	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
izvršene delov. ure	95 107	73 064	105 557	144,5
dosež. proizvod. v 100 ef/urah	267,2	361,4	445,7	123,3
DUK	37,4	27,0	22,43	81,0

Visok porast produktivnosti za 23% je bil dosežen zaradi rekonstrukcije sukalnih strojev in zalaganja kolektiva.

Delovna skupnost stročnarne

je kljub iztrošenosti strojev povečala proizvodnjo za 1,6%. Planska proizvodna obveznost pa ni realizirana v celoti, vendar bo izpad za 1% do konca leta nadoknaden. Produktivnost je kot v ostalih dveh proizvodnih enotah v porastu.

Važnejši tehnični pokazatelji, ki kažejo proizvodne uspehe stročnarne, so naslednji:

Za obdobje	I-IX/61	I-IX/62	I-IX/63	Indeks 63/62
Proizvodnja				
Stročnice				
izvršeno	192 164	209 738	213 273	101,6
planirano	195 000	195 000	215 391	110,5
indeks	98,5	107,6	99,0	92,0
Vrsta stročnic				
»O« 240 mm		16 107	32 208	200,0
»O« 230 mm		158 382	160 053	101,1
»S« 195 mm		2 319	5 322	229,1
»S« 170—180 mm		12 382	4 745	38,3
»Ajd.« 220 mm in ostalo		20 548	10 945	53,2
Skupaj		209 738	213 273	101,6
Zbrane cevke				
mehke cevke		5 504	11 433	207,7
trde cevke		51 899	14 282	27,5
Skupaj		57 403	25 715	44,8

Dinamika produktivnosti

izvršene delov. ure	35 041	25 050	22 553	90,0
proizvod. v 100 ef/h	548,4	837,3	945,7	112,9
DUK	18,23	11,94	10,58	88,6

Vsekakor pa sta k napredku proizvodnih enot pripomogli tudi ostali dve delovni skupnosti, to je vzdrževanje in uprava. Vse priznanje zasluži delovna skupnost vzdrževanja, katere kolektivu je uspelo z zalaganjem pravočasno usposobiti nove kapacitete za pogon.

Rezultati vseh treh proizvodnih enot kažejo porast v odnosu na lanskoletno obdobje. Ne moremo pa trditi, da smo povsem uspeli tudi v finančnem pogledu. Da si ustvarimo realnejšo sliko poslovanja, je vsekakor potrebno razdeliti letošnje poslovno leto na dve obdobji. V prvem polletju smo obračunavali in delili dohodek pod ugodnejšimi pogoji, ker smo obratovali poskusno. Zaradi tega nas je družba oprostila prispevka iz dohodka in obresti od poslovnega sklada. S tem v zvezi smo dosegli tudi dober poslovni uspeh, saj smo ustvarili 88 milijonov sredstev za sklade podjetja. Od tega smo vložili v poslovni sklad 71 milijonov za razširitev reprodukcije, 27 in pol milijonov pa smo namenili za družbeni standard. Tudi politično-teritorialne enote so dobile svoj delež, tako družbeno-investicijski skladi 38 milijonov, sklad skupnih rezervnih sredstev pa 6,7 milijona dinarjev.

Vse drugače pa smo zaključili III. tromesečje. Prišlo je tako daleč, da je obračun pokazal nekritične osebne dohodka. Nastali položaj ni prišel nenadno. Že v lanskem letu so pri sestavi finančnega plana za leto 1963 izračuni kazali, da bo podjetje zaradi nenehnega naraščanja poslovnih stroškov, v kolikor ne bo prišlo do sprostitev oziroma povečanja prodajnih cen, vključ vsem naporom v proizvodnji, doživelo finančni neuspeh. Vsi ti problemi so bili prikazani na raznih sestankih samoupravnih organov. Vendar zaradi poskusne proizvodnje v I. polletju problem ni bil toliko viden, pač pa se je pokazal šele v III. tromesečju, ko smo obračunali vse obveznosti.

Z negativno bilanco ni zaključilo samo naše podjetje, temveč so v istem položaju tudi številna podjetja tekstilne stroke po vsej državi.

Vzrokov za nastalo stanje je več. Vsekakor pa so poglavitni v spremenjenih predpisih in podražitvi osnovne surovine. V ilustracijo navajamo nekaj stroškovnih postavk, ki so zabeležile velik porast v odnosu na lansko leto.

Kot prvi strošek je osnovna surovina, t. j. bombaž, ki se je letos v kilogramu preje podražil za 13,8 din, kar predstavlja skupno podražitev 40 milijonov. Poleg tega smo letos glede na to, da smo delali nižje številke, uporabljali cenejši bombaž, zato je podražitev pri bolj-ših kvalitetah bombaža mnogo večja. Upoštevati moramo, da smo letos porabili 147 ton odpadkov, ki znižujejo ugotovljeno povprečno ceno podražitve.

Naslednji važen strošek je investicijsko vzdrževanje. Ta strošek se je v odnosu na lanskoletno obdobje povečal za 54 milijonov. To je edini strošek, ki ga regulira kolektiv sam. Vendar je bilo potrebno zaradi iztrošenosti strojnega parka iti v tako visok znesek, ki je za podjetje ekonomsko popolnoma utemeljen. V nasprotnem primeru bi morali zaradi izrednega obsega popravil črpati sredstva iz poslovnega sklada, ki pa je namenjen že v druge svrhe.

Tudi amortizacija se je povečala za 28 milijonov, kar se odraža na končnem finančnem uspehu. Vendar ta sredstva, čeprav predstavljajo na eni strani strošek, niso za kolektiv izgubljena, ker jih že med letom vlagamo v poslovni sklad in jih lahko tudi takoj koristimo.

Zaradi povečanja poslovnega sklada na račun revalorizacije in ostalega vlaganja v ta sklad, so se povečale tudi obresti, ki jih plačuje kolektiv družbi kot odškodnino za sredstva dana v upravljanje.

Navedli smo nekaj izrazitih primerov. Mimo teh so še vsi ostali stroški v porastu. Iz tega se jasno vidi, da nekritični osebni dohodki niso posledica slabega gospodarjenja temveč plod povečanja poslovnih stroškov. Kljub temu pa situacija ni kritična, ker imamo v banki deponirano 87 milijonov dinarjev sredstev rezervnega sklada. Iz tega sklada bomo pokrili nekritične osebne dohodke, sredstva, ustvarjena s poskusno proizvodnjo pa bomo porabili za razširitev reprodukcijских sredstev ter za kritje obveznosti, ki izvirajo iz družbenega standarda.

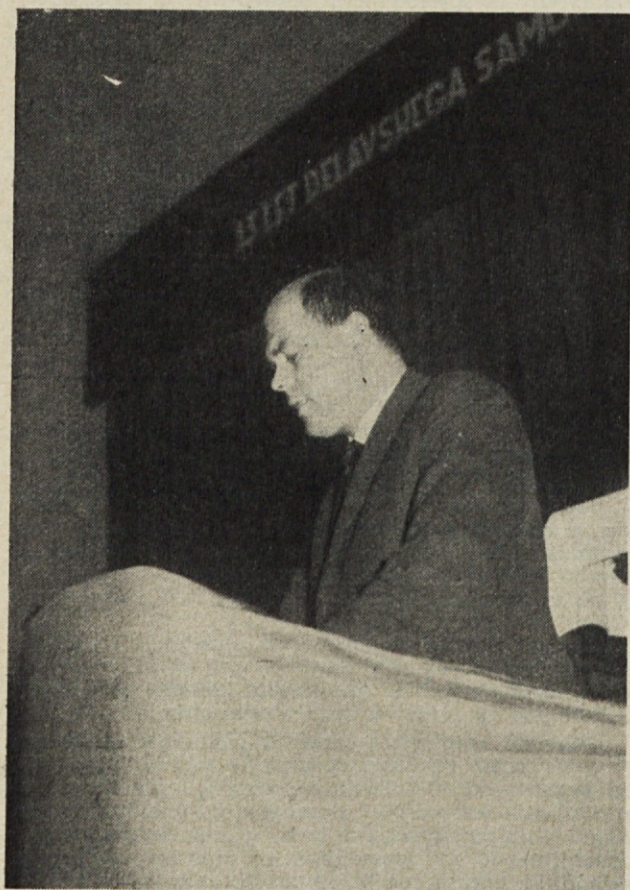
Ob 13. obletnici delavskega samoupravljanja

Delovni kolektiv Predilnice Litija je dne 8. 9. 1963 svečano proslavljajal 13. obletnico delavskega samoupravljanja. V počastitev te obletnice je bilo svečano zasedanje delavskega sveta ob 13.30 uri, na katerem je spregovoril predsednik DS tov. Niko Stamatovski o pomenu in razvoju delavskega samoupravljanja v Predilnici Litija. Zasedanja se je udeležil tudi predsednik Občinske skupščine tov. Stane Pungerčar in sekretar Občinskega komiteja ZK tov. Jože Dernovšek. Na svečano zasedanje so bili povabljeni vsi dosedanja predsedniki DS in UO, katerim je tov. Niko Stamatovski izročil spominske knjige in se jim zahvalil v imenu delavskega sveta za njihovo delo v organih samoupravljanja.

Po končanem zasedanju delavskega sveta je bil stavljen v obratovanje obrat nove predilnice III, v kateri je montirano 12 predilnih strojev. Za tem je bila slavnost za celoten kolektiv v sindikalni dvorani na Stavbah, kjer sta imela govore pred številnim članstvom kolektiva predsednik DS in direktor podjetja.

Iz njunih govorov naj povzamemo glavne značilnosti o delu organov samoupravljanja in pa o ostali dejavnosti v podjetju.

Prvi delavski svet je bil v Predilnici Litija izvoljen dne 25. 8. 1950. Ta delavski svet je štel 43 članov. Dne 9. septembra 1950 pa je bila prva seja upravnega odbora in izvršen prevzem podjetja v upravljanje in vodstvo s strani kolektiva. V nadaljnjih letih je bilo izvoljenih še osem delavskih svetov, ki so štel po 40 članov od aprila 1962 pa šteje delavski svet 30 članov.

Direktor podjetja, tov. Jože Mirti med govorom na slavnostnem zborovanju kolektiva v sindikalnem domu

Člani organov samoupravljanja med slavnostnim govorom predsednika delavskega sveta.

Ob pričetku uvedbe delavskega samoupravljanja so bile seveda določene težave. Organi samoupravljanja so se včasih ukvarjali tudi z različnimi drobnimi problemi, ki bi jih lahko rešili drugi organi. Delavsko samoupravljanje pa se je razvijalo in so se počasi odpravljale začetne napake in težave in je prišlo tako do prave veljave. Organi samoupravljanja so posebno v zadnjih letih z vso resnostjo obravnavali razne probleme v podjetju, tako rekonstrukcijo strojev, ki so bili povsem iztrošeni, higiensko tehnično zaščito, družbeni standard itd. Uvideli so, da so nujno potrebne investicije za izboljšavo omenjenih stvari, zlasti strojnega parka. Odlaganje investicij v te namene bi pomenilo veliko škodo. Že leta 1947 se je pričela graditi nova predpredilnica. S to gradnjo naj bi se dosegla večja storilnost, boljša razporeditev strojev. Leta 1954 je bilo zgrajeno novo skladišče, ki je bilo še dopolnjeno oz. povečano v naslednjih letih z dvema montažnima skladiščema. Leta 1956 je bila izvršena prva rekonstrukcija flyerjev. Izdelan je bil program za rekonstrukcijo celotnega strojnega parka, da se s tem izboljša tehnološki postopek po sodobnih načelih, izboljša kakovost proizvodov, dvigne storilnost, poveča obseg proizvodnje in doseže čim hitrejši učinek investicij. Rekonstrukcija še ni končana, leta 1964 bo zaključena prva faza in se bo število predilnih vreten povečalo na 37 484, kar bo omogočalo vsklajevanje tehnološkega procesa, obenem pa dajalo možnost predenja višjih števil, ki jih tržišče čedalje bolj zahteva, omogočilo pa bo tudi prehod na 42-urni delavnik. V sukalnici se bo leta 1964 potrojila proizvodnja sukane preje v primerjavi z letom 1961 s tem, da bodo stavljeni v pogon novi stroji. Dela na ureditvi klimatskih naprav se bodo pričela v najkrajšem času, montirani bodo pneumafilni in rekonstruirani še preostali pristančni stroji, dokupljeni pa bodo še novi predilni stroji v letu 1964.

Poleg teh investicij v proizvodnji je bilo tudi precej investicij za družbeni standard in ureditev boljših delovnih pogojev. Vložena so bila znatna sredstva v te namene, saj je bilo v zadnjih letih zgrajenih oz. kupljenih 92 stanovanj, od tega nekaj samskih sob in garsonjer, v gradnji pa je 20-stanovanjski blok. Za te namene je bilo porabljenih preko 300 milijonov dinarjev.

Urejena je bila prehrana v lastni menzi, kjer se člani kolektiva hranijo po znatno nižani ceni, lasten počitniški dom na morju v Novigradu pa nudi članom kolektiva prijeten letni oddih prav tako po nižanih penzijskih cenah.

Ustanovljena je lastna zobna ambulanta za člane kolektiva. Če seštejemo vrednost investicij za namene družbenega standarda, znesejo te preko pol milijarde dinarjev. Trdimo lahko, da je redkokatero tovrstno in

v Predilnici Litija

tolikšno podjetje žrtvovalo za omenjene namene tolikšna denarna sredstva.

Samoupravni organi so razumeli te potrebe in so jih sami iznesli, predlagali oz. odobrili tudi investicije. Prav tako znašajo investicije v proizvodnji pol milijarde dinarjev od leta 1957 dalje.

Organi samoupravljanja pa so imeli razumevanje tudi za potrebe občine, za javne naprave, družbene organizacije in ustanove.

Trdimo lahko, če ne bi investirali v osnovna sredstva oz. rekonstrukcijo, bi proizvodnja in finančni uspeh občutno nazadovala, kar bi sami najbolj občutili pa tudi skupnost.

Za primerjavo nekaj podatkov o doseženi proizvodnji in celotnem dohodku.

	efekt. tone	zaposleni	celotni dohodek
1954	2969	811	2 804 000 milij.
1960	3834	736	3 307 000 milij.

Za leto 1963 je predvideno, da bomo proizvedli 4000 ton enojne preje in dosegli celotni dohodek preko 3,5 milijarde din, v primerjavi z letom 1954 je bil dosežen porast za preko 1000 ton, celotni dohodek se je povečal za 700 milij. dinarjev.

Če primerjamo produkcijo s številom zaposlenih, ugotovimo, da je na enega delavca odpadlo leta 1939 povprečno 3477 ef. kg, 1946. leta 3555 kg, 1954. leta 3650 kg, 1962. leta 5800 kg, kar pomeni, da se je proizvodnja v primerjavi z letom 1939 dvignila za 70 %, nasproti letu 1954 za 60 %, v naslednjih letih pa pričakujemo nadaljnji dvig produktivnosti.

V času, ko je akcija za izdelavo programov za 7-letni perspektivni razvoj v gospodarskih organizacijah, je prav, da se nadaljuje pametna politika investiranja v proizvodne kapacitete. Dani so že nekateri idejni osnutki, tako o povečanju strojnih kapacitet v predilnici in sukalnici in pa dodatna usvojitev nove proizvodnje. Pri sestavi tega programa bo treba izhajati iz realnih možnosti, predvsem iz lastnega finansiranja. Tudi vključitev v izvoz bo treba pojačati, da se bo dosegel boljši devizni efekt in da bomo lažje uvozili opremo in utensilije iz drugih držav. Pri vsem

Predsednik občinske skupščine Litija, tov. Stane Pungerčar, daje v pogon pristančni predilni stroj v predilnici III

našem nadaljnjem delovanju v podjetju je treba, da vsi zastavimo vse svoje sile, da bi iz leta v leto dosegali še boljše uspehe, za dosežene uspehe pa gre zahvala celotnemu kolektivu, ki je že doslej razumel to politiko in vlagal v svoje delo veliko truda.

A. A.

Športna tekmovanja ob prazniku kolektiva

Sindikalna podružnica je poleg drugih nalog organizirala za proslavo 13. obletnice delavskega samoupravljanja v našem podjetju tudi razna športna tekmovanja iz vrst članov kolektiva, ki so prav lepo izpadla, kljub temu, da je vso prireditev oviralo deževje.

V soboto, dne 7. 9. 1963 popoldan je bilo tekmovanje balinarjev. Prijavljenih je bilo 24 tekmovalcev od najmlajših do starejših balinarjev. Tekmovalci so bili razdeljeni v 8 skupin, nakar je bilo žrebanje parov — tekmovalci so skupine po izločilnem sistemu.

Prva je bila skupina v postavi Senica Nace, Gril Edi in Ceglar Franc. Skupina je prejela prehodni pokal in 3000 din nagrade. Drugo nagrado v znesku 2000 din je dobila skupina, ki so jo sestavljali Malis Karli, Škoberne Milan in Rupnik Dušan, tretjo nagrado v znesku 1000 din pa skupina, ki so jo sestavljali Pintar Edi, Likovič Franc in Cirar Janez.

Nagrajenci so bili še posebej nagrajeni seveda od številne publike, zlasti mladinci.

Dalje je bilo v nedeljo, dne 8. 9. 1963 tekmovanje v streljanju z račno puško, prijavljenih je bilo 15 tekmovalcev. Prvo nagrado v znesku 2000 din je prejela skupina, ki so jo sestavljali Jug Marjan, Tišler Franc in Zupan Rudi, drugo nagrado v znesku 1000 din pa skupina Pintar Edi, Kralj Andrej in Škrabajna Anton. Tekmovanje se je vršilo na strelišču Strelske družine Litija.

V nedeljo dopoldne ob 11. uri se je vršila tudi nogometna tekma med enajstoročci, v kateri so igrali v glavnem remontni delavci, in enajstoročci, v kateri so bili zastopani prevsem gasilci. Tekmovalci so bili borbeni kot bi šlo za prvenstvo. Zmagalo je moštvo remonta s 4 : 1 in prejelo nagrado 5000 din.

Taka tekmovanja poživljajo tovrstne proslave, zbližujejo tekmovalce, zlasti če so seveda v športnem in tovariškem duhu.

Bila pa naj bi še katerikrat v letu ob priliki praznikov.

A. A.

Delo delavskega sveta

18. julija

DS je obravnaval **inventurni elaborat** za I. polletje 1963. Iz njega je bilo razvidno, da so se pri popisu izkazale razlike in sicer za 3478 din viška in 775 din manjka pri režijskem materialu. DS je predloženi inventurni elaborat potrdil in sklenil, da se viški knjižijo na izredne dohodke, primanjkljaj pa na izredne razhodke.

Glede na to, da je bilo podjetje v **I. polletju v poskusni proizvodnji** zaradi rekonstrukcije, smo bili oproščeni obresti od poslovnega sklada in prispevka iz dohodka. Izdelan je bil zaključni račun za to obdobje in je delavski svet sklenil, da se **ostanek čistega dohodka**, ki je namenjen za sklade v znesku 88 667 870 dinarjev **razdeli takole**:

v poslovni sklad za investicijske namene 61 167 870 dinarjev,
na sklad skupne porabe 27 500 000 dinarjev.

Obisk članov kolektiva na svetovni razstavi tekstilnih strojev v Hannovru

Ta prireditev je vsaka 4 leta in bo prihodnja v Tokiu. Na razstavi sodelujejo najboljši proizvajalci tekstilnih strojev na svetu in so prikazane najnovejše stvaritve na tem področju. DS je sklenil, da obiščejo to razstavo: Aco Bajec, priprava dela v tehničnem sektorju, Konrad Bizjak, vodja obratnih delavnic, Vojko Bizjak, mojster v predilnici, in Leon Škerbina, vodja izmene v sukalnici.

25. julija

DS je potrdil spremembo Pravilnika o delitvi ČD in OD potem, ko je bila sprememba dana na vpogled za določeno obdobje članom kolektiva.

Potrdil je uvedbo naslednjih delovnih mest:

— predelavec v predilnici III	360 točk
— nadbrusač v mikalnici	390 točk
— brusač	320 točk
— pomočnik brusača	260 točk
— komercialno tehnični svetovalec	775 točk
— šef proizvodnje	735 točk
— administrator v splošnem sektorju	310 točk
— rezervni kurjač	265 točk
— nadmojster I	620 točk
— nadmojster II	580 točk

Na tem zasedanju je DS potrdil zaključni račun za I. polletje 1963

V zvezi s tem je obravnaval celoten dohodek, razdelitev dohodka, razdelitev čistega dohodka, vprašanje cen preji, uspešen plasman na tržišču, o zvišanju količine deformiranih kopsev v primerjavi s preteklim letom, o kvaliteti surovin glede na slabe surovine v tem letu, o realizaciji preje, o produktivnosti, o doseganju norm, o izplačanih osebnih dohodkih, o stroških, o dolžnikih, o prizadevanju, pazljivosti in natančnosti posameznikov na delovnih mestih, ki je pomemben faktor v doseganju višje in boljše proizvodnje itd.

V primeru blokiranega žiro računa se dvigajo osebni dohodki iz obveznega sklada rezervnega sklada

Zaradi nerednega plačevanja naših odjemalcev je delavski svet sklenil, da se odobri izplačilo osebnih dohodkov iz obveznega dela rezervnega sklada, če je žiro račun blokiran, ali pa so nezadostna sredstva na njem. Ta sklep velja, dokler traja mandatna doba sedanjega delavskega sveta.

31. julija

je delavski sveta obravnaval in potrdil **periodični obračun IO-obratov** za prvo polletje 1963. Sklenil je,

1. da se višek materiala v skladišču v znesku 7002 dinarja knjiži kot izredni dohodek,

2. primanjkljaj drobnega inventarja v znesku 14 629 din bremeni delno odgovorno osebje in to v točilnici 2280 din, v kuhinji 3462 din, ostanek 8887 din pa se knjiži na izredne izdatke,

3. primanjkljaj embalaže v znesku 4427 din, za katero je plačana kavcija, bremeni za znesek 2213 din, prizadeto osebje, ostanek 2214 din pa se odpiše na izredne izdatke,

4. kalo, kvar, lom se prizna v celoti in knjiži na materialne stroške, in sicer v skupnem znesku 41 623 dinarjev,

5. odpis neuporabnega drobnega inventarja se prizna kot redni 50 % odpis in sicer v znesku 75 334 dinarjev.

DS je potrdil proizvodni program za avgust, ki predvideva 330 ton, odn. s pribitkom vlage je predvideno zvišanje za ca. 5 %. Povprečna številka 35.

Najetje kredita

DS je odobril najetje kredita pri Splošni gospodarski banki za stalna obratna sredstva v višini 89 000 000 din pod naslednjimi pogoji:

- odplačilni rok 5 let,
- obrestna mera 7 % letno.

Dotacija za Skopje

Poleg enodnevnega zaslužka, ki so ga prispevali vsi zaposleni, je delavski svet sklenil, da se prispeva za prizadete po potresu v Skopju 1 milijon dinarjev iz sklada skupne porabe.

6. septembra

DS je obravnaval poročilo o **izvršeni proizvodnji v agustu**, ko je bil plan presežen za 4,2 % v efektivni, za 9,4 % pa v bazi.

Planirana proizvodnja za 8 mesecev je bila 2 566 851 kg, izvršena pa 2 711 117,4 kg ali za 6 % preko plana.

V avgustu je delno stekla že predilnica III, ki pa še ni delala s polno kapaciteto, delno zaradi novo montiranih strojev, delno pa zaradi popolnoma nove delovne sile. V prihodnjih mesecih računamo, da bo proizvodnja v tem oddelku normalno stekla. V avgustu je bilo proizvedeno v predilnici III 22 244 kg preje, v glavnem Nm 28 in 50.

V sukalnici je bilo v avgustu izvršenih 64 667,7 kg ali 30,4 % preko plana v bazi, v efektivni pa je bilo planirano za avgust 49 943 kg, izvršeno pa 64 096,9 kg ali 28,3 % nad planom.

Plan za september

znaša za enojno prejo 316,2 tone, za sukano prejo 73,7 tone. Če bomo hoteli doseči plan proizvodnje enojne preje, bomo morali dosežati v predilnici 19,57 gr/vrh, pri povprečni številki 35,5.

Uvedeno nadurno delo

Po sklepu delavskega sveta se z 10. septembrom uvede nadurno delo za vse zaposlene v proizvodnji in sicer tako, da se dnevno opravi 1 nadura na nočni izmeni. Nadurno delo je potrebno za povečano proizvodnjo.

Poročilo komisije za statut

DS je obravnaval poročilo komisije za statut. Komisija je bila imenovana januarja letos in se je že večkrat sestala. Prva polovica statuta je v grobem že izdelana. Delo s statutom bo končano takrat, ko ga bodo obravnavale delovne skupnosti in celotni kolektiv. Statut mora biti izgotovljen do aprila prihodnjega leta. Z vsemi pripombami delovnih skupnosti in organizacij bo statut dan v razpravo delavskemu svetu, nato bo 15 dni na vpogled kolektivu, šele potem pa korigiran s pripombami ponovno dan v potrditev delavskemu svetu.

DS je odobril za potrebe Dekliškega doma 150 000 dinarjev

Glede na razna obnovitvena dela v Dekliškem domu, tako nabava štedilnika, brzoparilnika in peči, je delavski svet odobril gornji znesek iz sklada skupne porabe.

Pomoč porušenemu Skopju

Tako kot v krvodajalski akciji, je tudi ob vpisu ljudskega posojila za pomoč porušenemu Skopju pokazal naš delovni kolektiv vso pripravljenost pomagati ob tej katastrofalni nesreči.

Vsota vpisanega posojila je v kolektivu rastla iz dneva v dan. Koliko pa so prispevali posamezni oddelki, vidimo iz spodnje tabele:

Oddelek	Vpisnikov	Vpisano din	Povprečno na enega
Predilnica I.	115	421 000	3 661
Pomožno osebje	12	50 000	4 167
Predilnica II.	121	513 000	4 240
Predpredilnica	118	504 000	4 271
Vlagaonica	26	143 000	5 154
Čistilna kolona in remont	33	171 000	5 182
Skladišče	23	120 000	5 217
Mehanična delavnica	26	146 000	5 615
Izvenindustrijski obrati	13	82 000	6 308
Elektrodelavnica	6	38 000	6 333
Čistilnica	25	161 000	6 440
Stročnarna	17	113 000	6 647
Sukalnica	83	560 000	6 829
Predilnica III.	29	200 000	6 897
Valjčkarna in zidarji	10	81 000	8 100
Uslužbenci	61	937 000	15 361
Skupaj	718	4 231 000	5 893

Torej vidimo, da je 718 članov kolektiva vpisalo skupno 4 231 000 din ali povprečno na enega vpisnika 5893 din, kar znese približno 20 % povprečnih enomesečnih osebnih dohodkov.

Poleg omenjenega posojila je delovni kolektiv takoj po katastrofi sklenil prispevati enodnevni zaslužek v znesku 1 329 708 din za trenutno pomoč.

Delavski svet podjetja pa je sklenil prispevati 1 000 000 din kot dotacijo iz sredstev skupne porabe in 5 500 000 din kot posojilo iz amortizacije, ki ne pripada poslovnemu skladu.

Tako je naš delovni kolektiv prispeval v obliki enodnevnega zaslužka, dotacije in posojila skupno 12 160 708 dinarjev.

B. B.

GLASILO PREDILNICE LITIJA — UREJA UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK: BRANKO BIZJAK — TISK IN KLIŠEJI TISKARNE »JOŽE MOŠKRIČ« V LJUBLJANI

Sindikalni izvršni odbor je razpravljal o skrajšanem delovnem času

Z novo ustavo smo pridobili vrsto novih pristožnosti, ki bodo še bolj zadovoljevale življenje naših delovnih ljudi. Ena izmed teh pristožnosti je tudi prehod na skrajšan delovni čas, o katerem smo na sindikalni seji izvršnega odbora že razpravljali. Mnenje odbora je bilo, da naj delavski svet imenuje strokovno komisijo, ki naj izdela analize ter na podlagi njih prouči vse možnosti za prehod na 42-urni delovni teden. Odbor je predlagal, da naj se s pravo materiala za proučevanje te zadeve takoj prične, da spravimo v življenje to točko ustavnega reda tudi v naši delovni organizaciji.

Znano je, da so nekatere delovne organizacije že začele s poskusno proizvodnjo s skrajšanim delovnim časom. Toda, ker stvari niso bile dovolj obdelane, pogoj niso dozoreli, se je pri realizaciji v nekaterih podjetjih pokazala vrsta pomanjkljivosti. Vsaka delovna organizacija ima po ustavi pravico do skrajšane delovnega časa, če so zato pogoji in če je končni rezultat zadovoljiv. Med drugim je tudi vprašanje ali bomo mi v stanju narediti v 7 urah toliko kot sedaj v osmih. V nasprotnem primeru se nam zniža proizvodnja in s tem tudi osebni dohodki itd.

Po mnenju sindikalnega odbora bomo v našem podjetju lahko pričeli z 42-urnim delovnim tednikom, že v drugem polletju prihodnjega leta. Nabaviti bo treba še nekaj prstančnih strojev, izdelati nekatere naprave (klima), ki vplivajo na izboljšanje tehnološkega procesa, ter še izboljšati organizacijo dela in povečati prizadevanje nas vseh.

Želja in priporočilo sindikalnega odbora je, da uresničimo te zamisli, da bomo korakali vzporedno z dobrimi podjetji, ne pa da zaostanemo.

F. Borišek

Kadrovske vesti

V podjetje so bili sprejeti v avgustu 1963:

1. 8. 1963 Kaplja Alojzija, sukalnica;
1. 8. 1963 Mandelj Marija, sukalnica;
1. 8. 1963 Gorišek Vilma, sukalnica;
1. 8. 1963 Čarman Francka, sukalnica;
1. 8. 1963 Lindner Jožefa, sukalnica;
1. 8. 1963 Zupančič Jožefa, sukalnica;
1. 8. 1963 Erjavec Anton, mikalniki;
12. 8. 1963 Škoberne Milan, remont;
21. 8. 1963 Krnc Janez, predilnica.

V avgustu 1963 so zapustili podjetje:

26. 7. 1963 Fornazarič Vinko k vojakom;
31. 8. 1963 Mohar Julijana, upokojena;
31. 8. 1963 Kostrevc Ana, upokojena.

L. R.

Upokojena v juliju

31. julija 1963 je bila upokojena tov. Stopar Marija, roj. 16. 7. 1908. V našem podjetju se je zaposlila leta 1923, to je v 15. letu starosti. Zaradi številne družine se je morala kot najstarejši otrok tako kmalu zaposliti, da je s svojimi dohodki pomagala pri preživljanju mlajših bratov in sester.

V podjetju je bila zaposlena neprekinjeno do leta 1941, nato se je ponovno zaposlila leta 1955 in je bila zaposlena nazadnje kot izdelovalka papirnatih cevkv stročnarni.

Skupna delovna doba v našem podjetju znaša 25 let in 8 mesecev. Ves čas službovanja je bila vestna in disciplinirana delavka ter je v oddelku vedno z dobro voljo prevzela vsako zaupano delo. Zaradi svojega mirnega značaja je bila med sodelavkami priljubljena.

Ob upokojitvi so se poslovili od nje predstavniki podjetja in predsednik delavskega sveta.

Ročni gasilni aparati

V prejšnji številki Tovarniškega obveščevalca smo že omenili, da bomo pričeli objavljati navodila o uporabi posameznih gasilskih aparatov z željo, da bi člane kolektiva seznanili o načinu polnjenja in gašenja s posameznimi tipi aparatov.

Obpravnavali bomo tiste aparate, ki so nameščeni po oddelkih našega podjetja.

Ročne gasilne aparate delimo na pet vrst, in sicer: aparat na vodo, aparat na kemično peno, aparat na ogljikov dvokis (CO_2), aparat na gasilni prašek in vedrovko.

Vsi aparati so namenjeni za gašenje manjših začetnih požarov. Napravljeni so tako, da jih lahko takoj uporabljamo, brez priprave ali polnitve. Nameščeni so na lahko dostopnih mestih, kjer predvidevamo možnost nastanka požara.

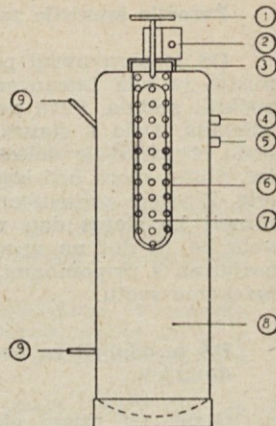
Ročni gasilni aparat na vodo V. H. T. 14

Aparat ima izgled pokončnega valja. Na strani ima dva ročaja, ki služita za namestitev aparata na zid, za prenašanje in upravljanje. Na gornjem delu aparata je kovinski pokrov, ki pokriva odprtino za polnjenje. Na njem je nameščen udarni vzvod, ki služi za razbijanje steklene ampule s kislino. Na gornji strani aparata je izstopna šoba in varnostni ventil. Ta ventil se prebije pri 6–8 Atm. Normalni delovni pritisk tega aparata je od 4–6 Atm. Aparat je polnjen z originalnim polnilom, ki je sestavljeno iz steklene ampule s kislino in zavitka sode bikarbone. Pred polnjenjem je treba aparat temeljito oprati in pregledati. Sodo bikarbono raztopimo v vedru z 9 litri mlačne vode, nakar to raztopino preko cedila vlijemo v telo aparata. Nato previdno vložimo stekleno ampulo s kislino v srednjo posodo. To posodo potem previdno vložimo v aparat. Po tem privijemo pokrov in udarni vzvod v gornjem položaju plombiramo. Aparat z zunanje strani očistimo, nanj pa pritrdimo listek z datumom polnjenja in podpisom osebe, ki je polnjenje opravila.

Aparat namestimo na določeno mesto. Aparate je treba večkrat pregledati, najmanj pa na vsake tri mesece. Pregledamo najprej stekleno ampulo, nato pa vzamemo manjšo količino raztopine iz aparata. Tej raztopini dolijemo malo kisa in če se pojavijo mali mehurčki, je tekočina uporabna. V nasprotnem primeru moramo aparat ponovno napolniti. Tovrstne aparate ne smemo izpostaviti mrazu, ker tekočina lahko zmrzne in aparat počí.

Aparat uporabimo takole: prenesemo ga na kraj požara, tu ga držec za oba ročaja obrnemo z vzvodom proti tlorisu in z njim udarimo ob tla. Sila udarca naj bo približno 5 kg. Domet vodnega curka znaša 5 do 6 m. Voda izteka iz aparata pod pritiskom ogljikovega dvokisa, ker se pomeša tekočina s sodo bikarbono v kislino. Če iz izstopne šobe pravilno napolnjena in navzdol obrnjenega aparata ob udarcu na udarni vzvod ne pride tekočina, je treba tak aparat odložiti in se primerno oddaljiti. Zaradi zamašene šobe in nepravilno dimenzioniranega varnostnega ventila se pri-

1. Udarčna igla
2. Zaščitna pločevina
3. Kovinski pokrov
4. Izstopna šoba
5. Varnostni ventil
6. Srednja posoda
7. Ampule s kislino
8. Posoda s sodo bikarbono
9. Držaj

tisk v aparatu lahko toliko poveča, da aparat počí. V takem primeru moramo po daljšem času previdno predreti varnostni ventil. Po izpraznitvi je treba aparat temeljito očistiti, pregledati in ga ponovno napolniti.

V prihodnji številki pa bomo objavili opis in navodila za uporabo ročnega gasilnega aparata na kemično peno.

Z. R.

Nezgode v juliju in avgustu 1963

V mesecu juliju sta bili 2 nezgodi z 48 izgubljenimi dnevi. Ponesrečili sta se:

1. Kovačič Cirila, roj. 10. 5. 1934, snemalka v predilnici. 24. 7. 1963 se je na poti v službo pripeljala s kolesom iz stranske poti na glavno cesto. Na ovinku, kjer je bila cesta posuta, je kolo spodneslo, da je padla in si poškodovala obe nogi nad štopalom, močneje je bila poškodovana leva noga.

2. Zevel Alojzija, roj. 20. 6. 1925, predica v predilnici II. Dne 27. 7. 1963 je poškodovanka v umivalnici spodrsnilo, da je padla vznok in si poškodovala hrbtenico.

V mesecu avgustu so bile 4 nezgode s 50 izgubljenimi dnevi. Ponesrečili so se:

1. Pavliha Ana, roj. 26. 2. 1923, posluževalka mikalnikov. 6. 8. 1963 ji je pri čiščenju zgornjega ohišja mikalnika zašel mezinček leve roke med nosilec in napenjalno jermenico ter bil pri tem poškodovan.

2. Obreza Jakob, roj. 17. 7. 1938, delavec pri zidarski skupini. 14. 8. 1963 je pri podajanju malte prehitro spustil vedro, tako da mu je padlo na tla in mu je pri tem malta brizgnila v desno oko.

3. Dolšek Slavko, roj. 14. 7. 1910, brusač mikalnikov. Dne 12. 8. 1963 je pri namestitvi vzmeti na čistilno krtačo mikalnika z levo roko zadell ob jeklen pokrovček in si jo pri tem poškodoval v zapestju.

4. Kres Frančiška, roj. 25. 10. 1937, sukalka v sukalnici. Dne 31. 8. 1963 je pri snemanju sukane preje hotela z močjo sneti kops, pri tem pa se je udarila ob rob nosilca vodilcev niti in si poškodovala kazalec desne roke.

L. R.

Družbeno-politične organizacije,
organi samoupravljanja in vodstva
čestitajo kolektivu ob

DNEVU REPUBLIKE

in mu ob tej priliki žele še nadaljnjih delovnih uspehov